

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
GMINY ŚWIĘCIECHOWA
ZA ROK 2020**

Autorzy: pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie

Świąciechowa, kwiecień 2021 rok

1. WPROWADZENIE

Zadaniem gminy wynikającym ze znowelizowanego art. 16a ustawy o pomocy społecznej jest sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej. Ocena zasobów przygotowywana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Niniejsze opracowanie obejmuje infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy. Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w oparciu o materiały, będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie lub udostępnione przez GUS, Urząd Gminy w Świąciechowie, PUP w Lesznie, sprawozdania merytoryczne i finansowe GOPS, bazy danych systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Prognozę na 2021 rok sporządzono w oparciu o potrzeby z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Świąciechowa.

2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ŚWIĘCIECHOWA

2.1 Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Świąciecehowa w latach 2019 - 2020 i prognoza na 2021 rok

Liczba mieszkańców w Gminie Świąciecehowa systematycznie wzrasta od 8791 osób w 2019 roku do 9115 osób w 2020 roku (liczba dot. mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy). W następnych latach przewiduje się wzrost ludności.

Bezrobocie w gminie w porównaniu do lat poprzednich zwiększyło się. Liczba osób bezrobotnych zwiększyła się z 94 osób w 2019 roku do 133 osób w 2020 roku. W 2021 roku biorąc pod uwagę obecną sytuację gospodarczą możliwy jest wzrost liczby osób bezrobotnych.

Liczba lokali komunalnych w Gminie Świąciecehowa w roku 2020 roku wzrosła z 34 w 2019 roku do 35 w 2020 roku.

Mając na uwadze infrastrukturę społeczną mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do obiektów sportowych, klubów sportowych, dóbr kultury, do szkół, przedszkola, Klubu Seniora, Klubu Dziecięcego.

2.2 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Świąciecehowa w latach 2019 – 2020 i prognoza na 2021 rok

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiających im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Adresatami pomocy społecznej są przede wszystkim osoby i rodziny nie posiadające wystarczających środków na zaspokojenie elementarnych potrzeb.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w porównaniu do lat poprzednich zmniejszyła się od 187 osób w 2019 roku do 160 w 2020 roku.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione jest od dochodu osoby lub rodziny.

Kryterium dochodowe od dnia 1 października 2018 roku nie uległo zmianie, dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 528 zł.

Liczba osób korzystających ze świadczeń w formie zasiłku stałego uległa zwiększeniu z 15 osób w 2019 roku do 18 w 2020 roku. Zwiększyła się też liczba osób korzystających ze wsparcia w postaci zasiłku okresowego z 7 w 2019 roku do 13 w 2020 roku. Zmniejszyła się natomiast liczba dzieci korzystających z dożywiania z 64 w 2019 roku do 45 w 2020 roku. Zmniejszyła się również

liczba osób korzystających ze wsparcia w formie zasiłku celowego z 114 w 2019 roku do 103 w 2020 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie udziela pomocy w formie usług opiekuńczych. Liczba osób, którym udzielono wsparcia zwiększyła z 8 osób w 2019 roku do 9 w 2020 roku.

Na przełomie lat 2019 - 2020 zwiększyła się liczba zarejestrowanych procedur niebieskiej karty w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, z 7 w 2019 roku do 10 w 2020 roku.

Na przełomie lat 2019 – 2020 liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci noclegowni, pobytu w domach dla osób bezdomnych, nie uległa zmianom. Z tej formy wsparcia w 2020 roku skorzystała 1 osoba.

Na przełomie lat 2019 - 2020 liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej uległa zwiększeniu, z 6 w 2019 roku do 7 w 2020 roku.

Prognozuje się, że w 2021 roku dane liczbowe osób korzystających z pomocy i wsparcia będą utrzymywane na porównywalnym poziomie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie wspiera rodziny poprzez asystenta rodziny. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przełomie lat 2019 – 2020 zwiększyła się, od 10 w 2019 roku do 12 w 2020 roku. W kolejnych latach prognozuje się porównywalną liczbę rodzin korzystających z tej formy wsparcia z uwagi na decyzje podejmowane przez Sąd Rodzinny oraz zgłaszanie się rodzin wymagających takiego wsparcia. Maksymalna liczba rodzin dla 1 asystenta to 15.

W rodzinach, które borykały się z bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz z problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie, Sąd Rodzinny w Lesznie wydał postanowienie o zabezpieczenie dzieci w pieczy zastępczej. W 2019 roku 2 dzieci przebywało w pieczy zastępczej. Natomiast w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 1 dziecko. W 2020 roku 2 dzieci przebywało w pieczy zastępczej. W kolejnych latach nie jest możliwe dokładne zaplanowanie z uwagi na decyzje podejmowane przez Sąd Rodzinny.

Podopieczni Ośrodka oprócz pomocy finansowej korzystają również ze wsparcia w ramach pracy socjalnej, która jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność umożliwiająca osobom, rodzinom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. Aby osiągnąć efekty, współpracę należy podjąć z różnymi instytucjami, w zależności od potrzeb, np. Komisariatem Policji, Sądem Rodzinnym, Szkołami, placówkami służby zdrowia, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem

Pracy i innymi. Liczba rodzin, która otrzymała wsparcie w ramach pracy socjalnej uległa zwiększeniu na przełomie lat 2019 – 2020, z 82 w 2019 roku do 90 w 2020 roku. W prognozie na 2021 rok planuje się utrzymanie tej liczby na porównywalnym poziomie.

2.3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń w Gminie Świąciechowa w latach 2019 – 2020 i prognoza na 2021 rok

Do innych rodzajów pomocy i świadczeń zalicza się m.in. zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia rodzicielskie, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze, świadczenia Dobry Start, dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne. Na przełomie lat 2019 – 2020 liczba przyznawanych ww. świadczeń oraz wydatkowane kwoty systematycznie zwiększały się.

Ze świadczeń rodzinnych skorzystało ogółem w 2019 roku 452 osoby, zaś w 2020 roku 445 osoby.

Ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2019 roku skorzystało 26 rodzin, w 2020 roku skorzystało 27 rodzin.

Ze świadczeń wychowawczych skorzystało w 2019 roku 1618 dzieci, natomiast w 2020 roku 1656.

Ze świadczeń Dobry Start skorzystało w 2019 roku 1138 dzieci natomiast w 2020 roku 1142.

Prognoza na 2021 rok przewiduje wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń wyżej wymienionych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie udziela również wsparcia poprzez kierowanie do Centrum Integracji Społecznej w Kłodzie, które ma na celu aktywizację osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Na przełomie lat 2019 – 2020 liczba osób skierowanych do CIS nie uległa zmianie, są to 3 osoby. W prognozie na 2021 rok planuje się utrzymanie liczby osób na tym samym poziomie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również program Karta Dużej Rodziny. Na przełomie lat 2019 – 2020 liczba wydanych kart zwiększyła się, w 2019 roku z 133 do 142 w 2020 roku. W prognozie na lata 2021 liczba wydanych kart może ulec zmniejszeniu.

2.4. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w Gminie Świąciechowa w latach 2019 – 2020 i prognoza na 2021 rok

Na terenie gminy Świąciechowa jednostką realizującą zadania pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie. Na terenie gminy działa Klub Malucha oraz Klub Seniora. Gmina nie posiada zasobów instytucjonalnych typu: domy pomocy społecznej,

ośrodki wsparcia, środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, noclegownie, kluby samopomocy, rodzinne domy pomocy. Podopieczni Ośrodka mają możliwość korzystania z pomocy i wsparcia powyższych instytucji na terenie powiatu i poza powiatem.

2.5. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2019 – 2020 oraz prognoza na 2021 rok

W 2019 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świąciechowie zatrudnionych było 13 osób. W 2020 roku zatrudnionych było 13 osób. Obecnie w skład kadry Ośrodka wchodzi 12 osób: Kierownik, 3 pracowników socjalnych, 1 referent ds. świadczeń rodzinnych, 1 referent ds. funduszu alimentacyjnego, 2 referentów ds. świadczeń wychowawczych, 1 kierownik Klubu Seniora, asystent rodzinny, sprzątaczką. Jeden pracownik socjalny przebywa na urlopie rodzicielskim.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia na umowę zlecenia opiekunki środowiskowe, w 2019 roku 6 osób, w 2020 roku 6 osób. W prognozie na 2021 rok GOPS planuje się utrzymać zatrudnienie na tym samym poziomie.

2.6. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego w latach 2019 – 2020 oraz prognoza na 2021 rok

Na przełomie lat 2019 – 2020 wydatki wzrastały z 12 011 576,19 zł w 2019 roku do 14 962 373 zł w 2020 roku. W prognozie na 2021 rok nie przewiduje się wzrostu wydatków z uwagi na wprowadzone zmiany związane z obsługą programu „Dobry Start”, tj. od 1 lipca br. zadanie realizuje ZUS.

2.7. Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w latach 2019 – 2020 oraz prognoza na 2021 rok

W 2019 roku Ośrodek uzyskał wsparcie w realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach: Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2019 rok – asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej. Ośrodek uzyskał dotacje od Wojewody w wysokości 11 223,00 zł.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie uzyskał grant na realizację wsparcia w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w

ramach projektu „STOP-COVID-19”, Bezpieczne Systemy Społeczne w Wielkopolsce współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne - projekty konkursowe oraz pozakonkursowe w zakresie epidemii COVID-19 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Środki pozyskane z projektu zostały przeznaczone na doposażenie stanowisk pracy GOPS i Klubu Seniora+ w Świąciechowie w środki ochrony indywidualnej, zakup sprzętu niezbędnego do zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 oraz na dodatki dla pracowników etatowych i nietatowych. Wsparcie w ramach projektu otrzymało 16 pracowników GOPS. Na projekt wydano w sumie 81 926,44 zł, z grantu – 73 733,80 zł, wkład własny 8 192,64 zł. Niniejszy projekt w GOPS był realizowany w okresie od czerwca 2020 roku do końca grudnia 2020 roku.

W 2020 roku Ośrodek brał udział w programie „Wspieraj Seniora”, który był realizowany w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów. Program był realizowany w okresie od listopada 2020 roku do końca grudnia 2020 roku. Celem strategicznym programu było zapewnienie usługi wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 70 roku, którzy w obowiązującym stanie epidemii COVID-19 zdecydowali się na pozostanie w domu. Pomoc w ramach w/w programu była również skierowana do osób starszych i samotnych w wieku 60 lat i więcej, które z powodu trudnej sytuacji życiowej (np. z powodu niepełnosprawności, długotrwałej oraz ciężkiej choroby), wymagały udzielenia pomocy w obowiązującym stanie epidemii. Środki pochodzące na realizację powyżej wymienionego programu pochodziły z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Ogólna liczba osób starszych, które zostały objęte wsparciem w ramach programu „Wspieraj Seniora”, które pochodziły z terenu gminy Świąciechowa, według stanu na 31.12.2020 r. wyniosła 13 osób. W tym 9 osób były to osoby w wieku 70 lat i więcej. Natomiast 4 osoby były w wieku 60 lat i więcej. Osoby starsze zgłaszały prośbę o udzielenie im pomocy w dostarczaniu paczek żywnościowych, które obejmowały artykuły podstawowej potrzeby – artykuły spożywcze, bezpośrednio do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie. Świadczona pomoc w/w zakresie realizowana była przez pracowników socjalnych Ośrodka. Koszt całkowity realizacji programu „Wspieraj Seniora” w 2020 roku wyniósł 12 361,25 zł. W tym wysokość środków przyznanych z dotacji wydanych na realizację programu wyniósł 8 787,90 zł. Natomiast wysokość środków - wkładu własnego gminy na realizację programu wyniósł 3 573,35 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku wziął również udział w programie „Program asystent rodziny na rok 2020”, który dotyczył dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających na rzecz rodzin w okresie pandemii COVID-19. Program ogłosił Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dofinansowanie w formie dodatku do wynagrodzenia dla asystenta rodziny GOPS w

Święciechowie wyniósł 1 700,00 zł (kwota jednorazowa). Środki na w/w Program pozyskano z Funduszu Pracy.

W prognozie na 2021 rok Ośrodek będzie ubiegał się o dodatkowe środki na realizację zadań własnych.

2.8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia w latach 2019 – 2020 oraz prognoza na 2021 rok

Współpraca dotyczy wybranych usług w zakresie pomocy społecznej: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, prowadzenie placówek pomocy społecznej. Ośrodek do tej pory nie podejmował współpracy z organizacjami pozarządowymi w powyższym zakresie.

Natomiast Ośrodek współpracuje z organizacjami pozarządowymi (Stowarzyszenie ECHO w Lesznie, Związek Stowarzyszeń Bank Żywności w Lesznie, Caritas) w zakresie udzielania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD). Z tej formy pomocy w 2020 roku skorzystały 92 osoby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Święciechowie współpracuje również z Stowarzyszeniem Leszczyńskim Bankiem Żywności w zakresie udzielania pomocy w postaci paczek żywnościowych, tzw. pomarketowych. Z tej formy pomocy w 2020 roku skorzystało 18 osób.

Ośrodek współpracował z Młodzieżową Radą Gminy w Święciechowie przy organizacji akcji „Paczka pod choinkę”.

W 2019 roku Ośrodek nawiązał współpracę z Fundacją Strefa PL Centrum Profilaktyki Akademia Zdrowia w Lesznie celem organizacji, dla rodzin mających trudności opiekuńczo – wychowawcze będących objętych wsparciem asystenta rodziny, „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców”. Był to cykl 10 spotkań dla 10 osób.

W latach 2019 – 2020 Ośrodek kierował rodziny do ogólnopolskiej akcji pomocowej Szlachetna Paczka, w 2019 – 5 rodzin, natomiast w 2020 – 2 rodziny.

W następnych latach Ośrodek będzie kontynuował współpracę z organizacjami pozarządowymi.

3. WNIOSKI KOŃCOWE

Ocena zasobów pomocy społecznej odzwierciedla działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Święciechowie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Rok 2021 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań, a także podejmowania

nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Skuteczność i efektywność pracy Ośrodka zależy od polityki społecznej realizowanej na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym.